

Коцарь Е.В., Кочнева Е.В., Зикрач В.С.
Харьковский национальный медицинский университет

ХАРАКТЕРИСТИКА АНТИБИОТИКОЧУВСТВИТЕЛЬНОСТИ ШТАММОВ STAPHYLOCOCCUS AUREUS, ВЫДЕЛЕННЫХ ОТ СТУДЕНТОВ МЕДИКОВ

Аннотация

Представлены данные распространенности штаммов *S. aureus* среди студентов медиков. Количество выделенных штаммов золотистого стафилококка составило 19,4%. Частота встречаемости штаммов MRSA была 16,7%. Показана чувствительность *S. aureus* к антибиотикам.

Ключевые слова: носители, *S. aureus*, метициллинрезистентность внебольничных штаммов, распространенность, антибиотикочувствительность.

Kotsar E.V., Kochneva E.V., Zikrach V.S.
Kharkiv National Medical University

CHARACTERISTIC ANTIBIOTIKOSENSITIVITY OF STAIN STAPHYLOCOCCUS AUREUS, ISOLATED FROM MEDICAL STUDENT

Summary

Prevalence data presented *S. aureus* strains among medical students. Number of isolated strains *S. aureus* was 19.4%. The incidence of MRSA strains was 16.7%. Show the sensitivity of *S. aureus* strains to antibiotics.

Keywords: carriers, *S. aureus*, methicillin-resistant community-acquired strains, prevalence, antibioticsensitivity.

УДК 616.31-053.4/5(477.53)

КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА СТАНУ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ МІСТА ПОЛТАВА

Падалка А.І.

Українська медична стоматологічна академія

Вивчено стоматологічний статус 315 дітей шкільного віку, які проживають в м. Полтава. Проаналізовані дані щодо стану твердих тканин зубів як тимчасового, так і постійного прикусу (поширеність, інтенсивність карієсу, ступінь активності карієсу). Проведено оцінку стану тканин пародонту та рівня гігієни порожнини рота. Встановлено, що поширеність карієсу постійних зубів у дітей 12-ти років різко зростає у порівнянні із 6-річними і складає $63,0 \pm 4,7\%$, а його інтенсивність – $1,5 \pm 0,1$ зуба на одного обстеженого. У підлітків 15-ти років визначено зростання поширеності карієсу зубів до $81,0 \pm 3,8\%$ та його інтенсивності – до $2,8 \pm 0,2$ зуба на одного обстеженого. Таким чином, 27,3% обстежених дітей шкільного віку були з інтактними зубами, а 45,7% школярів потребували санації. Поширеність захворювань тканин пародонту у 12-ти річних дітей коливається в межах від 17,0% до 66,8%. Серед 15-річних підлітків поширеність даної патології досягає 73,1%. Високому рівню захворюваності карієсом зубів і тканин пародонту відповідає незадовільна гігієна порожнини рота ($2,2 \pm 1,2$) у обстежених пацієнтів. Отримані дані вказують на необхідність проведення активних профілактичних заходів, цілеспрямованої санітарно-просвітницької роботи з дітьми та батьками, закріплення звички ретельного догляду за порожниною рота та підвищення мотивації дітей та підлітків до збереження стоматологічного здоров'я.

Ключові слова: діти, поширеність карієсу, інтенсивність карієсу, тканини пародонту, гігієна порожнини рота.

Постановка проблеми. Стан здоров'я дітей та підлітків є необхідною умовою і визначальним моментом благополуччя суспільства і його прогресивного розвитку.

Здоров'я – це природний стан організму, який характеризується його рівноваженням з навколишнім середовищем і відсутністю будь-яких хворобливих змін. ВООЗ визначає здоров'я, як стан повного духовного і соціального благополуччя, а не тільки відсутність хвороби чи фізичних розладів.

Діти та підлітки – це динамічна вікова група, що знаходиться в процесі формування, досить вразливий з позиції здоров'я контингент, який потребує особливо продуманої системи спостереження.

Стоматологічне здоров'я – це основа здоров'я людини. Зв'язок порожнини рота з організмом в цілому

описує перехід від стану порожнини рота до стану здоров'я тіла людини. Деякі стани організму знаходять свій перший прояв в порожнині рота. Регулярні візити до стоматолога – невід'ємна частина підтримання здоров'я і контролю інфекції в порожнині рота, що приводить до карієсу і захворювань тканин пародонту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Карієс зубів і хвороби пародонту – дві найбільш поширені проблеми, пов'язані з порожниною рота. Згідно з даними численних досліджень, захворюваність населення земної кулі карієсом зубів варіює в межах від 90 до 100% [1, 2, 3]. У структурі стоматологічної захворюваності особливе місце займають захворювання тканин пародонту.

Значна кількість досліджень підтверджує залежність частоти стоматологічних захворювань від

певного способу життя, рівня гігієни порожнини рота, культури споживання вуглеводів, клімато-географічних умов [4, 5, 6].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Вивчення стоматологічного статусу дітей та підлітків є актуальним завданням стоматології, так як стан їх здоров'я має велике соціально-медичне значення. Планування лікувально-профілактичної допомоги, розробка різноманітних профілактичних програм та оцінка їх ефективності не можливі без вивчення стоматологічної захворюваності населення.

Мета роботи. Вивчити поширеність і структуру основних стоматологічних захворювань у дітей шкільного віку, які проживають в м. Полтава.

Виклад основного матеріалу. Обстежено 315 дітей та підлітків 6-ти, 12-ти і 15-ти років (із них 186 дівчаток і 129 хлопчиків) за методикою ВООЗ (1997 р.). Стоматологічні огляди проводились в організованих дитячих колективах м. Полтава. У всіх обстежених визначали наступні показники: поширеність карієсу тимчасових та постійних зубів, інтенсивність карієсу за індексами кп, КПВ+кп, КПВ, ступінь активності карієсу, потреба в санації, стан тканин пародонту (СРІ), рівень гігієни порожнини рота (індекс Грін-Верміліона (ОНІ-S)). Для проведення порівняння серед усіх оглянутих пацієнтів, шляхом випадкового відбору було сформовано 3 групи по 105 дітей 6-ти, 12-ти і 15-ти років. Статистичну обробку результатів дослідження здійснювали за допомогою загальноприйнятих методів варіаційної статистики [7].

Детальне клінічне дослідження стану твердих тканин зубів дозволило виявити деякі особливості ураженості карієсом (табл. 1).

Поширеність карієсу тимчасових зубів у 6-річних дітей склала 60,0±4,8%. Середня його інтенсивність, згідно даних кп, дорівнювала 2,0±0,2 зуба на одного обстеженого. За даними індексу КПВ поширеність карієсу постійних зубів у дітей 6 років склала 3,0±1,7%, а інтенсивність карієсу дорівнювала 0,05±0,03 зуба.

Поширеність карієсу тимчасових зубів у 12-річних дітей вірогідно знижується у порівнянні із 6-річними і складає 45,0±4,9%, а інтенсивність знизилась до 1,0±0,1 зуба на одного обстеженого. Така динаміка пов'язана із фізіологічною зміною каріозних тимчасових молярів премолярами. Поширеність

карієсу постійних зубів у дітей 12 років різко зростає у порівнянні із 6-річними і складає 63,0±4,7%, а його інтенсивність – 1,5±0,1 на одного обстеженого. За визначеними нами показниками, згідно рекомендаціям ВООЗ (1989 р.), така ураженість відповідає низькому рівню захворюваності карієсом.

У підлітків третьої вікової групи (15 років) нами визначено достовірне зростання поширеності карієсу зубів до 81,0±3,8% та його інтенсивності – до 2,8±0,2 зуба на одного обстеженого (табл. 1).

З віком зростає кількість дітей із високою активністю карієсу. У 27 дітей 6 років (25,7±4,3%) була визначена компенсована форма карієсу (КФК), у 25 (23,8±4,2%) – субкомпенсована форма карієсу (СФК), у 11 (10,5±3,0%) – декомпенсована форма карієсу (ДФК). Із 105 дітей 42 особи (40,0±4,8%) не мали захворювань твердих тканин зуба (карієс та його ускладнення). Згідно отриманих даних 49 (46,6±4,9%) дітей потребували санації (табл. 2).

У 12-річних дітей нами визначений вірогідний ріст частки дітей із СФК та значне зменшення кількості здорових дітей ($p < 0,05$).

У підлітків 15-річного віку визначене достовірне зростання частки таких, що мають ДФК – до 14,4±3,4%, та таких, що потребують санації при одночасному зменшенні кількості здорових дітей ($p < 0,05$).

Загрозливою ознакою є той факт, що з віком обстежених зменшується кількість таких, що не мають ураженості карієсом зубів: від 40,0±4,8% у 6 років, до 18,0±3,7% у 15-річному віці ($p < 0,05$).

Загалом при обстеженні 315 дітей організованих колективів м. Полтава встановлено, що менша третина з них (27,3%) були з інтактними зубами, а 45,7% школярів потребували санації.

Поширеність захворювань тканин пародонту у 6-річних дітей достовірно визначити виявилось неможливим внаслідок великої кількості виключених (непрорізававшихся) секстантів – від 0,08±0,02 до 2,0±1,8, проте вже в цьому віці відзначалися секстанти з кровоточивістю (до 0,5±0,2).

У 12-річних обстежених поширеність захворювань пародонту коливається в межах від 17,0% до 66,8%. В цьому віці кровоточивість визначалася в 42,8±6,1% випадках та наявність зубного каменю (49,1±5,4%).

Серед 15-річних підлітків поширеність патології досягла 73,1%. З віком збільшилась наявність у підлітків зубного каменю – 64,5±5,2% ($p < 0,05$). В той

Таблиця 1

Ураженість карієсом тимчасових та постійних зубів у дітей м. Полтава

Вік (в роках)	Поширеність карієсу, %			Інтенсивність карієсу, зуби		
	кп	КПВ+кп	КПВ	кп	КПВ+кп	КПВ
6	60,0±4,8	61,0±4,8	3,0±1,7	2,0±0,2	2,0±0,2	0,05±0,03
12	45,0±4,9	79,0±7,8	63,0±4,7	1,0±0,1	2,5±0,2	1,5±0,1
15	-	-	81,0±3,8	-	-	2,8±0,2

Таблиця 2

Розподіл обстежених дітей за ступенем активності карієсу

Вік (в роках)	Кількість	КФК		СФК		ДФК		Здорові діти		Потребують санації	
		Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%
6	105	27	25,7±4,3	25	23,8±4,2	11	10,5±3,0	42	40,0±4,8	49	42,0±4,8
12	105	35	33,0±4,6	37	35,6±4,7	8	7,6±2,6	25	23,8±4,2	35	33,0±4,6
15	105	48	45,7±4,9	23	21,9±4,0	15	14,4±3,4	19	18,0±3,7	60	57,0±4,8
p_{6-12}			>0,05		<0,05		>0,05		<0,05		<0,05
p_{12-15}			<0,05		<0,05		<0,05		>0,05		<0,05
p_{6-15}			<0,05		>0,05		>0,05		<0,05		<0,05

час, як кровоточивість відзначалася менш, ніж у чверті обстежених (23,8±5,7%). В цій віковій групі вже спостерігалися зубоясенні кишені 4-5 мм (3,8±1,8%) (табл. 3).

Таблиця 3
Показники ураження тканин пародонту в дітей шкільного віку м. Полтава

Вік (в роках)	Кількість обстежених в %		
	Кровоточивість	Зубний камінь	Зубоясенна кишеня
12	42,8±6,1	49,1±5,4	–
15	23,8±5,7	64,5±5,2	3,8±1,8

Таблиця 4
Оцінка гігієни рота школярів за показниками індексу Грін-Верміліона (ОHI-S)

Вік (в роках)	Значення індексу (в балах)	Оцінка гігієни рота
6	1,81±0,68	Незадовільна
12	1,95±0,32	Незадовільна
15	2,2±1,2	Незадовільна

Високому рівню захворюваності карієсом зубів і тканин пародонту відповідає низький рівень гігієни рота. Так, в середньому, серед усіх обстежених (за допомогою індекса Грін-Верміліона (ОHI-S)) незадовільна гігієна порожнини рота зустрічалася в 73% випадків, погана – 12%, задовільна – 10%, добра –

5%. Значних відмінностей цього показника в різних вікових групах нами не встановлено (табл. 4).

При опитуванні пацієнтів було з'ясовано, що 80% дітей чистили зуби не регулярно. 90% осіб не користувалися зубочистками, флосами, зубними еліксирами або ополіскувачами для порожнини рота. 95% – не приділяли особливої уваги контролю за станом гігієни порожнини рота.

Таким чином, нами була виявлена залежність стоматологічної захворюваності від рівня гігієни порожнини рота, і відповідно, вплив рівня гігієнічних знань дітей від соціально-економічного становища їх батьків, а також неефективність проведених профілактичних заходів.

Висновки. При обстеженні 315 дітей шкільного віку встановлено, що менша третина з них (27,3%) були з інтактними зубами, а 45,7% школярів потребували санації. Поширеність захворювань тканин пародонту у 12-річних дітей коливається в межах від 17,0% до 66,8%. Серед 15-річних підлітків поширеність даної патології досягає 73,1%. Високому рівню захворюваності карієсом зубів і тканин пародонту відповідає незадовільна гігієна порожнини рота (2,2±1,2) у обстежених пацієнтів. Отримані дані вказують на необхідність проведення активних профілактичних заходів, цілеспрямованої санітарно-просвітницької роботи з дітьми та батьками, закріплення звички ретельного догляду за порожниною рота та підвищення мотивації дітей та підлітків до збереження стоматологічного здоров'я.

Список літератури:

1. Деньга О. В. Мониторинг стоматологической заболеваемости у детей Украины / О. В. Деньга, В. С. Иванов, В. Н. Гороховский и др. // Дентальные технологии. – 2003. – № 6 (14). – С. 2-6.
2. Смоляр Н. І. Оцінка визначення ступеню активності карієсу зубів у дітей шкільного віку, як одного із показників санації / Н. І. Смоляр, Н. Л. Чухрай // Вісник стоматології. – 2012. – № 4. – С. 97-100.
3. Чухрай Н. Л. Вікові особливості ураженості карієсом постійних зубів у дітей шкільного віку / Н. Л. Чухрай // Український стоматологічний альманах. – 2010. – № 6. – С. 58-60.
4. Бублій Т. Д. Поширеність та інтенсивність каріозного процесу серед вітчизняних та іноземних студентів-медиків / Т. Д. Бублій, Ю. В. Сідаш // Актуальні проблеми сучасної медицини: ВІСНИК Української медичної стоматологічної академії. – 2014. – Т. 14, Випуск 1 (45). – С. 3-5.
5. Петрушанко Т. О. Епідеміологія захворювань у осіб молодого віку / Т. О. Петрушанко // Український медичний альманах. – 2000. – Т. 3, № 2. – С. 204-207.
6. Улитовский С. Б. Международный опыт по оценке роли профилактики стоматологических мероприятий и гигиенических мероприятий, как неотъемлемой ее части / С. Б. Улитовский // Новое в стоматологии. – 2002. – № 6. – С. 120-124.
7. Реброва О. Ю. Статистический анализ медицинских данных. Применение пакета прикладных программ СТАТИСТИКА / О. Ю. Реброва // Москва: МедиаСфера, 2002. – 312 с.

Падалка А.И.

Украинская медицинская стоматологическая академия

КОМПЛЕКСНАЯ ОЦЕНКА СОСТОЯНИЯ СТОМАТОЛОГИЧЕСКОГО ЗДОРОВЬЯ ДЕТЕЙ ШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА ГОРОДА ПОЛТАВА

Аннотация

Изучен стоматологический статус 315 детей школьного возраста, проживающих в г. Полтава. Проанализированы данные о состоянии твердых тканей зубов как временного, так и постоянного прикуса (распространенность, интенсивность кариеса, степень активности кариеса). Проведена оценка состояния тканей пародонта и уровня гигиены полости рта. Установлено, что распространенность кариеса постоянных зубов у детей 12-ти лет резко возрастает по сравнению с 6-летними и составляет $63,0 \pm 4,7\%$, а его интенсивность – $1,5 \pm 0,1$ зуба на одного обследованного. У подростков 15-ти лет определено увеличение распространенности кариеса зубов до $81,0 \pm 3,8\%$ и его интенсивности – до $2,8 \pm 0,2$ зуба на одного обследованного. Таким образом, 27,3% обследованных детей школьного возраста были с интактными зубами, а 45,7% школьников нуждались в санации. Распространенность заболеваний тканей пародонта у 12-ти летних детей колеблется в пределах от 17,0% до 66,8%. Среди 15-летних подростков распространенность данной патологии достигает 73,1%. Высокому уровню заболеваемости кариесом зубов и тканей пародонта соответствует неудовлетворительная гигиена полости рта ($2,2 \pm 1,2$) у обследованных пациентов. Полученные данные указывают на необходимость проведения активных профилактических мероприятий, целенаправленной санитарно-просветительной работы с детьми и родителями, закрепления привычки тщательного ухода за полостью рта и повышения мотивации детей и подростков к сохранению стоматологического здоровья.

Ключевые слова: дети, распространенность кариеса, интенсивность кариеса, ткани пародонта, гигиена полости рта.

Padalka A.I.

Ukrainian Medical Stomatological Academy

COMPLEX ESTIMATION OF THE STATE OF DENTAL HEALTH OF SCHOOLCHILDREN OF POLTAVA

Summary

Examined 315 children and teenagers of Poltava. For all patients were determined the following parameters: prevalence of caries of deciduous and permanent teeth, intensity of caries after the indexes of dmft, DMFT+dmft, DMFT, degree of activity of caries, requirement in treatment, periodontal tissue condition, level of oral hygiene. The inspection of children of school age is conducted by us showed considerable prevalence and intensity of tooth decay that increases with age. It is established that the prevalence of caries of permanent teeth among children 12 years of age increases compared to 6-year-olds and is $63,0 \pm 4,7\%$, and its intensity – $1,5 \pm 0,1$ tooth per one tested. Teenagers aged 15 years defined increase in the prevalence of dental caries to $81,0 \pm 3,8\%$ and its intensity – up to $2,8 \pm 0,2$ tooth per one tested. Thus, 27,3% of the patients were children of school age with intact teeth, while 45,7% of schoolchildren needed treatment. The prevalence of periodontal disease at 12-year-olds ranged from 17,0% to 66,8%. Among 15-year-olds the prevalence of this disease reaches 73,1%. High incidence of dental caries and periodontal tissues corresponds poor oral hygiene ($2,2 \pm 1,2$ points) of the examined patients. These findings indicate the need for active preventive measures, targeted health education for children and parents, securing habits thorough oral care and improve the motivation children and teenagers to preserve dental health.

Keywords: children, prevalence of caries, intensity of caries, periodontal tissues, oral hygiene.